

Vlaams
Parlement

vergadering **C58**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 10 december 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de werkingsovereenkomst van het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) – 140 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het voortraject voor anderstalige nieuwkomers – 186 (2015-2016)	5
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over meertaligheid en taalvalorisering in het onderwijs – 369 (2015-2016)	7
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de transparantie bij het nieuwe systeem voor kwaliteitszorg in het hoger onderwijs – 208 (2015-2016)	13
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitsluiting van jongeren aan het startbanenproject Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen (JoJo-projecten) – 506 (2015-2016)	17
VRAAG OM UITLEG van Kathleen Helsen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de opleiding personenzorg binnen het volwassenenonderwijs – 285 (2015-2016)	19
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de mogelijkheid voor scholen om geld te besparen door openbare aanbestedingen uit te schrijven – 305 (2015-2016)	25

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de werkingsovereenkomst van het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) – 140 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Minister, eind april kaartte ik de besparing op het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) aan. Het SIHO moet het dit jaar met ongeveer 101.000 euro minder stellen dan in 2014. De werkingsenveloppe ging van 254.000 euro in 2014 naar 153.000 euro in 2015. Ook voor volgend jaar blijft het bij 153.000 euro. Volgens u zou de verlaagde werkingsenveloppe met de verschillende associaties besproken zijn geweest tijdens de onderhandelingen over de nieuwe overeenkomst.

Die nieuwe overeenkomst werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 17 juli, maar met een ingangsdatum van 1 januari 2015. Artikel 2 van de overeenkomst toont aan dat de overeenkomst geldig is voor twee jaar, namelijk tot 31 december 2016. Via een addendum kan de overeenkomst worden verlengd tot 31 december 2019.

Om de overeenkomst te verlengen, is er echter een positieve evaluatie van de eerste twee jaar nodig. Tegen 1 september 2016 moet het SIHO daarvoor een rapport indienen waarop de evaluatie zal worden gebaseerd. Hierin moet het SIHO een verslag maken van de opdrachten uit de overeenkomst die al dan niet zijn vervuld. De aanspreekpunten van de instellingen worden hierover bevraagd.

Het valt op dat het vernieuwde en geslonken SIHO toch een vrij korte periode heeft om zichzelf te bewijzen. De tweejarige testperiode startte begin 2015 al, terwijl de Vlaamse Regering pas in juli de goedkeuring af. In september 2016 moet het rapport al binnen zijn. Rekening houdend met het feit dat de zomervakantie er zich minder toe leent om de opdrachten uit de overeenkomst te vervullen, blijft er een periode van nog geen jaar over om resultaten te boeken. Dat is toch wel vrij kort.

Minister, waarom werd er gekozen om de testperiode al van start te laten in 2015, nog voor de Vlaamse Regering er goedkeuring aan gaf? Verwacht u dat het SIHO aan de opdrachten uit de overeenkomst zal kunnen voldoen, rekening houdend met de korte periode en het verminderde budget? Wat zal er gebeuren als het SIHO niet aan de opdrachten kan voldoen? Wordt de overeenkomst dan niet verlengd en wordt er opnieuw onderhandeld of wordt het SIHO volledig stopgezet?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voor het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs is er gekozen voor continuïteit. De vorige overeenkomst liep af op 31 december 2014, en die was al twee keer verlengd. Medio 2014 lag een ontwerpmodel voor het SIHO klaar, maar dat is nooit afgerond. Ik heb er toen via een ministerieel besluit voor gezorgd dat de financiering van het SIHO kon blijven lopen tot het einde van het kalenderjaar 2014.

Bij de begrotingsopmaak 2015 is de beslissing gevallen over het voortbestaan en het budget – daar hebben we uitgebreid over gediscussieerd in het parlement –, en daarover is er dan meteen een intens overleg gevoerd met het SIHO. Dat overleg heeft geleid tot een aangepaste structuur. Voor mij was het van het grootste belang dat alle associaties daaraan zouden deelnemen en dat er een iets meer gecentraliseerde werking zou zijn.

Binnen die continuïteit zijn de formaliteiten medio 2015 afgerond. De nieuwe werking is door de deelnemende partners vertaald naar een aangepaste samenwerkingsovereenkomst die ze ons op 5 juni 2015 hebben bezorgd. De deelnemende partners zijn – zoals ik het graag zie – de vijf associaties en de Hogeschool West-Vlaanderen (HoWest) als penvoerende instelling.

Over de contouren was er al langer overleg. Het is dus niet plots uit de lucht gevallen op 5 juni 2015. Dan zijn alle gesprekken wel afgerond. Dat convenant is trouwens, net zoals het vorige convenant, een volwaardige overeenkomst, conform alle decretale bepalingen over het SIHO. Het gaat dus niet om een testperiode. Het is een volwaardige overeenkomst. Er is wel een tussentijdse evaluatie gepland na twee jaar. Dat zou al een stukje van uw terechte zorgen moeten wegnemen, mevrouw Soens.

Het nieuwe convenant is er gekomen na overleg met het SIHO en de vijf associaties, die ook het convenant hebben ondertekend. Ze hebben hun akkoord gegeven over de inhoud ervan, rekening houdend met de hoogte van het budget. Ze gaan ook akkoord met de geplande tussentijdse evaluatie na twee jaar. De onderlinge samenwerkingsovereenkomsten zijn hierop afgestemd. Ik ga er dus van uit dat het SIHO in staat is – anders zouden ze niet tot een totaal akkoord zijn gekomen – om aan de verwachtingen van alle ondertekenaars van het convenant te voldoen.

Inzake de timing van de evaluatie zijn de mensen van het SIHO vragende partij om die binnenkort op te starten, zodat vrij snel duidelijk is of er eventueel moet worden bijgestuurd. Het gaat niet over liquideren, wel over de vraag of we moeten bijsturen, en zo ja, op welke manier. Zodat we niet weer in een situatie terechtkomen dat we dat moeten verlengen en dat het op de lange baan wordt geschoven. We moeten de vinger permanent aan de pols houden. Het is van het grootste belang dat het SIHO net voor de instellingen hoger onderwijs een meerwaarde kan betekenen. We moeten dus op tijd evalueren.

Wat doe je als het SIHO zijn opdrachten niet kan waarmaken? Eigenlijk is dat voor mij geen optie. Ik ga ervan uit dat het SIHO zijn opdrachten kan uitvoeren en dat ook zal waarmaken. Hoe dan ook zal de evaluatie duidelijk maken op welke punten er nog wat moet worden bijgestuurd of op welke manier de doelstellingen eventueel beter kunnen worden gerealiseerd. Ik vind het niet wenselijk om nu op doemscenario's vooruit te lopen. We hebben net het nieuwe SIHO gemaakt zoals het is om het alle kansen te geven. Het is ook van belang dat het alle kansen krijgt om goed, degelijk werk te kunnen leveren, ten bate van ons hoger onderwijs.

Ik heb alle documenten van samenwerkingsovereenkomst en convenant voor alle zekerheid nog eens meegebracht, maar ik vermoed dat u alles al hebt, mevrouw Soens.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Hartelijk dank voor uw antwoord, minister. In het convenant lees ik dat de Vlaamse Regering, na een positieve evaluatie, beslist over een verlenging van 1 januari 2017 tot 31 december 2019. De evaluatie zal dus echt wel van belang zijn voor het voortbestaan van het SIHO. Ik ben blij dat u mijn bezorgdheden deelt en dat u het SIHO wilt voortzetten, zelfs als de evaluatie niet honderd procent positief zou zijn. Dat stelt mij toch een beetje gerust. Natuurlijk zullen we op het moment zelf moeten zien of dat bewaarheid wordt. We zullen de zaak in elk geval blijven volgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het voortraject voor anderstalige nieuwkomers – 186 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): De UGent organiseerde in samenwerking met de Hogeschool Gent vorig academiejaar voor het eerst een voortraject hoger onderwijs voor anderstalige nieuwkomers. Het voortraject houdt in dat anderstalige nieuwkomers met reeds een bepaalde kennis van de taal Nederlandstalige lessen krijgen die hen voorbereiden op studies hoger onderwijs in Vlaanderen. In het eerste semester ligt de focus op wetenschappelijke artikels en discussiëren ze hierover in groep, in het tweede semester kunnen studenten modules kiezen die bij hun persoonlijke interesses passen.

In De Standaard van 10 september werd er bericht over een Syrische vluchteling die aan de universiteit van Damascus een bachelor in de rechten had gehaald en zich via het voortraject had voorbereid om rechten te studeren aan de UGent, zodat zijn diploma kon worden gelijkgeschakeld met een bachelor uit Vlaanderen. Op die manier zou hij een master in de rechten kunnen aanvatten. Daarnaast heeft dit voortraject ook een oriënteringsfunctie. Studenten die nog geen diploma hoger onderwijs hebben gehaald in hun land van herkomst, leren op die manier hun interesses kennen via de keuzemodules in het tweede semester.

Vorig academiejaar waren er 21 studenten ingeschreven voor het voortraject en 13 studenten hebben uiteindelijk het jaar met succes afgerond en zijn dus voorbereid op verder studeren in Vlaanderen. Het voortbestaan van dit maatschappelijk uiterst nuttig initiatief, zeker in het licht van de gebeurtenissen van de afgelopen maanden, is echter niet gegarandeerd. De kosten bedragen ongeveer 6000 euro per student. Een deel ervan wordt betaald door de student zelf, de rest dragen de onderwijsinstelling en de lokale overheid bij. Hiervoor deden de onderwijsinstellingen een beroep op de middelen uit het Aanmoedigingsfonds. De Arteveldehogeschool was aanvankelijk betrokken bij de ontwikkeling van het traject, maar besliste uiteindelijk niet deel te nemen. Ook Hogeschool Gent neemt dit academiejaar om budgettaire redenen niet meer deel aan het voortraject. Het is duidelijk dat budgettaire overwegingen voor dit initiatief een ernstige bedreiging vormen.

Hoe staat u tegenover dit initiatief, minister? Ik hoop uiteraard positief.

Is het voortzetten van het voortraject een nuttige investering in anderstalige nieuwkomers? Zo ja, bent u bereid om hiervoor middelen vrij te maken en het initiatief ook ingang te laten vinden in andere instellingen van het hoger onderwijs?

Bent u van plan extra in te zetten op diploma-erkenning van nieuwkomers? Zo ja, welke maatregelen zult u hiervoor nemen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Hartelijk dank voor de vraag, mevrouw Soens. Om te beginnen ben ik er echt van overtuigd dat een dergelijk project zeer zinvol is en een grote meerwaarde kan hebben voor anderstalige studenten die willen instappen in een traject hoger onderwijs. De regelgeving voor het hoger onderwijs financiert dergelijke programma's niet, dat weet u, maar instellingen hebben wel de mogelijkheid alle nuttige initiatieven te nemen om kandidaat-studenten optimaal voor te bereiden en te begeleiden. Het behoort tot de autonomie van de instellingen om na te gaan op welke manier ze een sociaal beleid vormgeven. Los

van dit project zien we dat instellingen veel inspanningen doen in het kader van de vluchtelingen crisis. Dat vind ik heel positief. Uit navraag blijkt dat de Universiteit Gent op het ogenblik in overleg is met de andere partner in het project, Intercultureel Netwerk Gent vzw, om het in de toekomst te kunnen blijven voortzetten. Het is de logica zelf dat dergelijke initiatieven gedeelde projecten zijn tussen onderwijsinstellingen en structuren voor integratie en inburgering en dat er met een brede inbedding en niet op eilandjes wordt gewerkt.

De koppeling met het Aanmoedigingsfonds vind ik persoonlijk kort door de bocht, maar ik begrijp dat u dat zegt, mevrouw Soens. Ik herhaal nogmaals dat het Aanmoedigingsfonds niet geschrapt is. Die middelen zijn toegevoegd aan de algemene werkingsmiddelen van de hogescholen en universiteiten. Ook vroeger deden de instellingen met budgetten uit de algemene middelen al inspanningen voor een sociaal beleid, dat niet beperkt was tot de 6,5 miljoen euro van het aparte fonds. Ik vergelijk het eventjes. Het Stuvo-budget (studentenvoorzieningen) van 45 miljoen euro is bijna zeven keer groter dan het Aanmoedigingsfonds. De keuzes die instellingen hierin maken, moeten we dus kaderen in een breder beleid, dat nog steeds zeer sociaal is. Ik wil hierbij trouwens opmerken dat ik de nieuwe voorzitter van de Vlaamse Vereniging van Studenten heb gezien en hem heb gevraagd na te gaan hoe universiteiten en hogescholen omgaan met de participatie van studenten in het verdelen van de Stuvo-middelen, omdat we hebben vastgesteld dat dat nogal verschilt van universiteit tot universiteit en van hogeschool tot hogeschool. Het is voor mij relevant om de mening van de studenten daarover te horen.

National Academic Recognition Information Centre (NARIC) Vlaanderen, de dienst van de Vlaamse overheid die instaat voor het erkennen van buitenlandse diploma's, verwacht in het voorjaar van 2016 een stijging van aanvragen uit conflictgebieden, voornamelijk Syrië en Irak. Om in te spelen op die stijging hebben we een budget van 200.000 euro ter beschikking gesteld. Met dat budget werft NARIC-Vlaanderen momenteel twee nieuwe dossierbehandelaars aan. De rest van het budget zal worden gebruikt om de bijkomende externe adviesvragen te bekostigen.

Asielzoekers, erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden kunnen kosteloos een aanvraag indienen. Voor die doelgroep bestaat er ook een flexibeler traject. Voor hen is het mogelijk om een aanvraag in te dienen, ook al beschikken ze niet over alle vereiste documenten.

Om de doorstroom van gediplomeerde nieuwkomers naar NARIC Vlaanderen zo vlot mogelijk te laten verlopen, zetten we in op een goede samenwerking met de inburgeringskantoren en met het Agentschap Integratie en Inburgering.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat de regelgeving niet toelaat dat dit initiatief vanuit de overheid wordt gefinancierd. De instellingen lieten mij weten dat de middelen uit het Aanmoedigingsfonds kwamen. Zoals u zegt, werden die middelen effectief toegevoegd aan de algemene middelen, maar eerst werd er wel op bespaard. De instellingen gaven zelf aan dat dit initiatief om budgettaire redenen op de helling staat. Het zou toch jammer zijn dat een dergelijk positief initiatief moet stoppen wegens een budgetkwestie.

Die budgettaire beperkingen ondermijnen niet enkel op financieel vlak de toekomst van het voortraject. De sterkte van het voortraject is ook dat aan de deelnemers brede oriënteringskansen worden geboden, wat minder evident is als het maar door één enkele onderwijspartner, met name de UGent, wordt gedragen. Daarom roep ik ook op om het initiatief ingang te laten vinden in een andere instelling van het hoger onderwijs.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, het initiatief van UGent is inderdaad zinvol. Ten eerste is het cruciaal dat ze de taal leren. We moeten elkaar niet overtuigen van het belang daarvan. Ten tweede is het belangrijk dat we nagaan wat de vooropleiding van die studenten is en wat die opleiding in hun thuisland waard is. Begrijp me niet verkeerd: we weten dat de ene instelling in het ene land een andere kwalificatieachtergrond heeft dan een andere instelling in een ander land.

Minister, in welke mate worden elders verworven competenties (EVC's) al dan niet meegenomen?

Het is natuurlijk belangrijk dat de vluchtelingen Nederlands kennen. We moeten niet wachten tot zij in het hoger onderwijs zijn om dan aparte modules en voortrajecten te organiseren. We moeten die trajecten ook organiseren in ons secundair en basisonderwijs. Er werden recent, gezien de aangroei van niet-Nederlandstaligen, middelen vrijgemaakt voor taaltrajecten. We moeten die middelen ook daarvoor maximaal inzetten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben het daarmee eens.

Zoals u weet, werd in verband met EVC binnen de regering een globaal kader ontwikkeld om competenties niet alleen binnen het onderwijs, maar ook globaal te erkennen. Daarover bestaat een conceptnota, die we moeten uitwerken. EVC bestaat namelijk niet alleen voor mensen die van elders naar hier komen, maar ook voor mensen binnen Vlaanderen die nog op problemen stuiten. De regering wil het kader gelijktrekken voor iedereen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over meertaligheid en taalvalorisering in het onderwijs – 369 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Mijn vraag om uitleg is ontsproten aan PISA-onderzoek (Programme for International Student Assessment). Op basis van data van 2012 tonen we duidelijk aan dat er een substantiële kloof is tussen anderstalige en Nederlandstalige leerlingen in ons onderwijs, ook wanneer er rekening wordt gehouden met de sociaal-economische en etnische achtergrond van de leerlingen.

Andere studies over de beleidsmaatregelen die de onderwijsongelijkheid kunnen reduceren, zeggen dan weer dat eentalige taalremediëring – het ontvangen van extra lessen Nederlands – wel nobel is, maar onvoldoende resulteert in betere onderwijsprestaties voor anderstalige leerlingen. Wat bijkomend wel zou werken, is het krijgen van onderwijs in de moedertaal om zo aan te sluiten bij de talige competenties van alle leerlingen. Onderwijs in de moedertaal of taalvalorisering zou positief gerelateerd zijn aan de onderwijsprestaties van die anderstalige leerlingen.

Ik citeer uit het PISA-onderzoek: "In het beste geval is het volgen van extra lessen Nederlands niet gerelateerd aan de onderwijsprestaties; in het slechtste geval heeft taalremediëring een negatief effect op de onderwijsprestaties. Dit betekent echter niet" – en dat wil ik benadrukken – "dat kennis van het Nederlands

onbelangrijk is voor de maatschappelijke en economische positie van leerlingen in hun schoolse carrière, laat staan in hun carrière later op de arbeidsmarkt. Dit betekent echter wél dat taalremediëring alleen geen oplossing kan bieden voor de ongelijkheid die ons onderwijs nog steeds kent.”

Minister, ik ben van mening dat het investeren van leertijd in de moedertaal van anderstalige leerlingen zou kunnen bijdragen tot het aanleren van het Nederlands. Ik denk ook dat taalvalorisering een alternatieve aanpak zou kunnen zijn om anderstalige leerlingen te onderwijzen. De verschillende vormen van taalvalorisering hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat inderdaad die talige repertoires van anderstalige leerlingen niet worden uitgesloten, maar wel worden aangeboord.

Het uitsluiten van de moedertaal van de school kan ook een negatieve invloed hebben op het welbevinden van de leerlingen. Ook daar scoren we – helaas – in Vlaanderen niet zo goed op. Het OESO-gemiddelde voor welbevinden op school bij kinderen met een migratieachtergrond is 77 procent. In ons Vlaamse onderwijs voelt slechts 60 procent van de leerlingen met een migratieachtergrond zich goed op school. In Duitsland is dat 75 procent. Dat is maar liefst 15 procent hoger. In Nederland zit men op 82 procent. Dat is zelfs 22 procent hoger. In het Verenigd Koninkrijk is het welbevinden voor jongeren met een migratieachtergrond het hoogst, namelijk 84 procent. Enkel Frankrijk scoort slechter dan ons land, met 47 procent. Voor het algemene welbevinden ligt het OESO-gemiddelde op 80 procent. In Vlaanderen zitten we slechts op 68 procent. Voor kinderen met een migratieachtergrond is de kloof dus groter, maar eigenlijk doen we het voor alle kinderen onvoldoende goed.

Specifiek met het oog op de kinderen met een migratieachtergrond willen we u vragen of u bereid bent – en wij pleiten daar uitdrukkelijk voor – om de moedertaal extra te valoriseren. Daarover heb ik drie concrete vragen.

Erkent u naast de taalremediëring Nederlands, de meerwaarde van taalvalorisering en meertalig onderwijs? Zo ja, op welke wijze wilt u die taalvalorisering implementeren en stimuleren?

Kunt u ons een inzicht geven in het aantal scholen dat vandaag al experimenteert met taalvalorisatie van de thuistaal en eventueel ook in de verschillende projecten?

Indien u van oordeel bent dat de ondersteuning van anderstalige leerlingen tot de autonomie van scholen zou behoren, kunt u dan vertellen of u bereid bent om scholen te ondersteunen bij het opzetten van proefprojecten of door middel van bijkomende financiering?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, mevrouw Gennez, ik ben nog even aan het zoeken op mijn iPad. Ik betwist uw cijfers niet, maar ik meen dat ik ze kan nuanceren, en dat lijkt me toch interessant voor het verslag. Uit de OESO-cijfers blijkt dat de studenten in België wel tevreden zijn met de school, dat ze positieve gevoelens hebben ten aanzien van de school. Het klopt dat 68 procent van de studenten vindt dat de school hun project is. Dat is inderdaad een lager percentage dan het OESO-gemiddelde van 81 procent.

Maar, 88 procent zegt makkelijk vrienden te maken; het OESO-gemiddelde is 87 procent. 85 procent voelt zich gelukkig op school; het OESO-gemiddelde is 80 procent. En 78 procent vindt dat de omstandigheden op school ideaal zijn; dat percentage ligt veel hoger dan het OESO-gemiddelde van 61 procent.

De school is dus niet hun favoriete project, maar ze zijn wel gelukkig, maken vrienden en vinden ook dat de school het goed doet. Dit staat los van wat de

anderstaligen vinden, dat stel ik zelf ook vast bij veel leerlingen tijdens schoolbezoeken. Ik herken het gevoel, maar het is niet per definitie negatief. Omdat u verwees naar de 68 procent, wilde ik toch ook eventjes de andere cijfers meegeven om alles wat meer te kaderen.

Ik heb een vermoeden, mevrouw Gennez, dat uw vragen geïnspireerd zijn op een bijdrage van Orhan Agirdag in Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid (TORB). Mocht dat niet het geval zijn, stel ik voor dat u het tijdschrift eens leest. We hebben er heel veel in teruggevonden. Het is trouwens een populair tijdschrift op mijn kabinet – en zo heb ik de hele redactie gelukkig gemaakt.

De centrale vraag die in deze bijdrage ook werd gesteld, naast de conclusies die u in uw vraag hebt aangebracht, is waarom in tijden van 'evidence-based policy' de vanzelfsprekendheid van taalremediëring niet in vraag wordt gesteld. Ik denk dat u het wel met me eens zult zijn dat de onderzoeksgegevens op dit vlak in Vlaanderen bijzonder schaars zijn. Dat heeft ook mij verrast. Ik zal er straks nog iets over zeggen.

De meertalige rijkdom van de Vlaamse leerlingen groeit naarmate de diversiteit in onze scholen toeneemt. Het thema van meertaligheid op school is op dit moment ook een prioriteit van de Europese Commissie. Ook in Vlaanderen is er nood aan initiatieven die inspelen op de opportuniteiten die de meertaligheid van de Vlaamse leerlingenpopulatie met zich meebrengen, in de eerste plaats als ondersteuning voor leerkansen.

Heel wat scholen nemen al initiatieven om het meertalige kapitaal op school in te zetten als ondersteuning van het welbevinden. U verwees er ook al naar. Op die manier zetten ze ook in op de leerprestaties van hun leerlingen. De scholen vertrekken vanuit de specifieke context en behoeften die ze ervaren, en dat is ook aangewezen als het gaat over meertaligheid op school. Er bestaat wat mij betreft geen 'one size fits all'-aanpak op dit vlak. U gaf het correct aan dat die aanpak eigenlijk behoort tot de autonomie van de scholen.

In de eerste plaats is het voor mij van belang dat bestaande goede praktijken gedeeld worden, en dat ze ook verspreid worden om versterkt te worden. De pedagogische begeleidingsdiensten hebben daarbij een cruciale taak. Ik zal ze er ook op attenderen, zeker omdat u zich zorgen maakt dat de goede praktijken onvoldoende verspreid worden.

Ik wil ook verwijzen naar het OBPWO-onderzoek (onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek) 'Meertaligheid als Realiteit op School' (MARS), dat uitgevoerd wordt door het Steunpunt diversiteit en leren van de UGent samen met de VUB. De onderwijsachterstanden van anderstalige leerlingen worden vaak gelinkt aan hun anderstalige achtergrond. Men gaat ervan uit dat de thuistaal de verwerving van de instructietaal in de weg staat. Onze traditionele tweedelige meting van anderstaligheid – Nederlandstalig of anderstalig – is te beperkt als we kijken naar de meertalige realiteit van onze leerlingen.

Bovendien worden de meertalige competenties van leerlingen op die manier niet herkend, maar ook niet erkend. Het onderzoek kijkt dus naar meertalig taalgebruik op school en daarbuiten, de percepties en attitudes hierover van leerlingen en leerkrachten en de impact van meertaligheid op onderwijsprestaties.

We zijn vandaag 10 december, maar men heeft mij verzekerd dat de oplevering van het eindrapport nog dit jaar zou gebeuren. Het is natuurlijk van belang om de bevindingen en aanbevelingen van het onderzoek mee te nemen. Ze zullen overigens kunnen worden gevaloriseerd op verschillende terreinen door heel diverse doelgroepen: de pedagogische begeleidingsdiensten, de lerarenopleidingen en de scholen.

Mevrouw Gennez, dit onderzoek zal ons heel wat extra inzichten verschaffen. We kunnen dan bekijken op welke manier we daarmee gepast kunnen omgaan.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, het laatste woord hierover is inderdaad nog niet gezegd. Ik denk dat we er vanuit het beleid alles aan moeten doen om het individueel welbevinden van onze leerlingen op school – autochtoon en allochtoon – te versterken. Gelukkig maken ze gemakkelijk vrienden, zijn er heel veel die ook echt vinden dat ze op school zinvolle dingen aangeleerd krijgen en die zich er thuis voelen.

Ik maak me toch wel zorgen over het feit dat we na Frankrijk inderdaad de slechtste leerling zijn in de OESO-klas inzake dat welbevinden. Voor allochtone jongeren oogt het echt wel problematisch.

U zegt dat we de evidenties inzake taalremediëring in vraag moeten durven te stellen. Voor de meeste mensen klinkt het heel logisch dat elke jongere die in Vlaanderen opgroeit, Nederlands moet kennen. Niemand stelt dat in vraag. Het is evident, het is onze gedeelde taal.

Daarnaast mogen we toch ook niet blind zijn voor de meerwaarde die het gebruik van de thuistaal op school kan genereren. Uit onderzoek van de UGent specifiek bij Turkse jongeren blijkt dat het verdrukken van de moedertaal op school aan toont dat Turkse jongeren denken dat leerkrachten Turks zien als een vuile taal. Dat moeten we absoluut vermijden. Het betekent namelijk dat je op school een signaal geeft dat de thuisidentiteit van die jongeren mogelijk zelfs minderwaardig zou zijn. Dat heeft natuurlijk een gigantische impact op dat welbevinden.

Het Validiv-onderzoek van het Steunpunt Diversiteit en Leren met de VUB, UGent en KU Leuven, genereert resultaten die morgen zullen worden gepresenteerd in het Vlaams Parlement. Het onderzoek geeft aan dat we de kennis van het Turks ruimte moeten geven om jongeren de gaten in hun kennis van het Nederlands te laten vullen en zo het leren van peer-to-peer aan te moedigen middels de thuistaal.

Minister, in uw antwoord zegt u dat de traditionele tweedeling tussen Nederlands-talig en anderstalig te beperkt is. Hoe zou u die anders definiëren? Hebt u al instructies gegeven voor mogelijk toekomstige onderzoeken?

Ik denk dat we nog veel discussie zullen voeren over dit thema, mede op basis van onderzoeksgegevens die binnenkort zullen worden opgeleverd.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Mevrouw Gennez, ik ben blij dat u erkent dat kennis van het Nederlands cruciaal is. Dat hebben we dan toch al gemeen.

Ik vind het goed dat u die positieve cijfers aanhaalt. Ik heb het al in de plenaire vergadering gezegd: blijkbaar zijn er we er heel goed in om onszelf en onze leerkrachten een onderwijsdepressie aan te praten. De cijfers liegen er niet om: als we almaar blijven zeggen wat er allemaal niet goed loopt en wat er anders moet gebeuren, zullen we niet die 86 procent goede resultaten naar voren brengen, maar wel die 14 procent die het niet meer zien zitten of die een minder goed welbevinden hebben, nog meer naar beneden duwen.

We moeten ook de goede dingen benadrukken. De commissie Onderwijs heeft daarin een belangrijke taak.

De OESO gebruikt cijfers voor België. Ik wil wel onderwijsbeleid voeren in België. De staatshervorming heeft er echter voor gezorgd dat onderwijs een gemeenschapsmaterie is. Ik ben altijd zeer benieuwd hoe de OESO aan een cijfer voor

België komt. Is het een gewogen gemiddelde, een optelling, het gewone gemiddelde, een mediaan? Een cijfer voor België maken lijkt mij methodologisch ongeveer het moeilijkste wat er bestaat, temeer omdat ze dan de cijfers nodig hebben van Vlaanderen en Wallonië. Ik vind het beter dat ze beide cijfers apart weergeven, zodat we weten waarover we spreken.

In uw voorbeelden doet u net alsof er één andere thuistaal is. De realiteit leert echter dat er in een klas vaak niet één andere thuistaal is, maar vele andere thuistalen. Die leerkrachten vragen mij heel terecht hoe ze eraan moeten beginnen om die thuistalen mee te nemen in de klas: Pools, Russisch, Frans, Berbers, Turks, Arabisch, Duits, Chinees enzovoort. Dat is de gemiddelde klas. Ook in het plattelandsdorp waar ik vandaag kom, zijn er al minstens vier thuistalen. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Laten we dus toch een beetje naar de realiteit kijken. In diverse delen van de regelgeving hebben we gesteld dat we openstaan voor thuistalen. Het kan inderdaad niet de bedoeling zijn dat, als leerlingen op de speelplaats een goal maken en elkaar in de armen vliegen en blij zijn in hun thuistaal, dat een strafstudie moet opleveren. Laten we het daarover eens zijn. Daarover zijn we het ook eens. Hier wordt echter een belangrijke factor vergeten, namelijk de herkomstlanden. Bij de eerste generatie stelden we vast dat ze beter scoorden, en toen was er helemaal geen thuistaalonderwijs of iets dergelijks. Neen, zij zetten absoluut in op het verwerven van het Nederlands. We moeten daar dus op blijven inzetten. Ook moeten we de ouders betrekken. Op school krijgen die kinderen wel Nederlands, maar het gaat er ook om dat ze met hun ouders meer Nederlands kunnen spreken.

Ten slotte is er het onderzoek. Daar werd nu niet naar verwezen, maar ik zal dat toch doen. Ik heb hier een aantal onderzoeken, van Hartmut Esser, van SPC, van Christine Rossell, van Keith Baker, die eigenlijk allemaal op hetzelfde neerkomen, namelijk dat het onderzoek naar moedertaalonderwijs heel veel methodologische problemen kent, omdat situaties niet vergelijkbaar zijn. Wie vasthoudt aan zijn taal, boert slechter, zo wordt gesteld. Het heeft geen meerwaarde voor sociaal-economische integratie. Dat is ook de reden waarom er meer wordt ingezet op NT2 in het volwassenenonderwijs: in de vorige regeerperiode is men daar naar 1.2 gegaan. Het handhaven van taalbanden met het land van herkomst biedt geen meerwaarde. Ik kan dat ook niet negeren. Ik meen dat we die kinderen maximaal moeten emanciperen, dat we hen kracht moeten geven in onze maatschappij, wat betekent dat we maximaal moeten inzetten op het Nederlands. Moeten die thuistalen worden doodgezwegen? Dat zeggen we ook niet. Het aanleren van de thuistaal in de klas kan echter geen onderdeel zijn, al was het al maar vanuit praktisch oogpunt.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik wil enkele belangrijke aspecten onderstrepen met betrekking tot meertaligheid. Als uit het onderzoek, zoals mevrouw Gennez aangeeft, blijkt dat in het beste geval het volgen van extra lessen Nederlands niet kan worden gerelateerd aan onderwijsprestaties, dan kan men in het slechtste geval aan taalremediëring ook geen negatief effect op onderwijsprestaties toewijzen. Ik vind dat een redenering die helemaal niet klopt. Onderzoek geeft trouwens ook aan dat, als men een taalaanbod doet in de eerste jaren, dat wel een effect heeft, niet alleen qua onderwijs, maar ook op de integratie, het welzijn, de interactie en het functioneren van de kinderen in de klas. Daarna, wanneer die taal dan uiteindelijk is verworven, is het natuurlijk logisch dat dat effect wordt geminimaliseerd, want dan spelen andere factoren een rol. Dan gaat het zowel over interne factoren bij het kind, over de individuele leercapaciteit, als over externe factoren, omgevingsfactoren. Die bepalen dan de verdere loopbaan en de

verdere onderwijsprestaties. Dat heeft dan in se niets meer te maken met het al dan niet volgen van taalonderwijs.

Uiteraard is de moedertaal heel belangrijk, en de basis daarvoor ligt thuis. Die basis is om het even welke taal die kinderen thuis krijgen, is natuurlijk de basis die ze nodig hebben om de andere taal te leren. Dat moet dus gewoon thuis gebeuren.

Als kinderen meertalig worden opgevoed, is het erg belangrijk dat er een strikt onderscheid wordt gemaakt. Ik heb nog nooit gehoord dat het feit dat een kind thuis in het Frans wordt opgevoed en op school alleen maar Nederlands mag spreken, een onbehaaglijk gevoel of minder welbevinden op school teweegbrengt. Voor een kind is het heel belangrijk om die twee talen goed te leren. Het moet duidelijk zijn dat er bijvoorbeeld thuis Frans wordt gesproken en op school Nederlands. Of de mama spreekt Nederlands en de papa Frans, heel strikt. Dan zal dat kind op een perfecte manier die twee talen kunnen leren. Dat onderscheid is gewoon erg belangrijk om meerdere talen op een correcte manier te kunnen leren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, ik verneem net van mevrouw Helsen dat, waar mevrouw Gennez het tijdschrift TORB heeft gelezen, u of uw medewerker blijkbaar naar een voordracht van Jaap Dronkers hebt geluisterd. Zo hoor je de verschillende wetenschappelijke inzichten verenigd in één commissievergadering.

Kathleen Helsen (CD&V): Gisteren was er een voordracht van Jaap Dronkers, waarbij dat aan bod is gekomen. Dat was interessant. Er is heel veel informatie, zij het dat er niet zozeer veel onderzoek is in eigen land. Niet alleen in Nederland, maar in verscheidene landen zijn er reeds interessante onderzoeken gebeurd. Jaap Dronkers toonde aan dat het opleidingsniveau van de ouders zeer belangrijk is en een cruciale rol speelt in het kunnen verwerven van een nieuwe taal, en dat het land van herkomst toch wel zeer lang bepalend blijft voor het gemakkelijk kunnen leren van onze taal. Dat lijkt me een element om mee te nemen in de verdere discussies.

Minister Hilde Crevits: Er is heel veel gezegd. Het lijkt me nu cruciaal dat we het uitgevoerde MARS-onderzoek afwachten en die inzichten bekijken. De studiedag morgen gaat blijkbaar ook over het onderzoek van Wouter Duyck, over Validiv. Volgens de eerste berichten zou het niet het MARS-onderzoek zijn dat morgen wordt voorgesteld. Dat mag, maar dan zou mijn informatie fout zijn. Het MARS-onderzoek bouwt voort op die elementen van Validiv. Dat zou nog dit jaar worden opgeleverd. Dan hebben we een interessante basis waarop we kunnen voortwerken.

Caroline Gennez (sp.a): Er worden vele andere thuistalen in onze klassen gesproken. Bovendien is het niet nodig onze leerkrachten een depressie aan te praten.

De cijfers die nu in de media verschijnen over burn-out, depressie, psychosociale klachten bij onze leraars, tonen aan dat we niet alleen over het welbevinden van onze leerlingen moeten waken en extra impulsen moeten proberen te geven, maar dat we ook waakzaam moeten zijn over het welbevinden van onze leraars. Vaak geven zij aan dat precies die superdiversiteit leidt tot het niet kunnen omgaan met de klassituatie. Daarom is het zinvol om ontspannen om te gaan met de andere thuistaal. Leerkrachten hoeven ook niet alle talen te spreken die deze jongeren gebruiken, maar ze moeten wel aan de leerlingen vertrouwen geven via peer-to-peer contacten, niet alleen op de speelplaats na het scoren van een goal, maar ook in de klas om de Nederlandse taal te verwerven vanuit de thuistaal.

Ik zou voor absolute openheid willen pleiten. Bijkomend onderzoek, het taalvaloriserend onderzoek, is blijkbaar geïnitieerd door professor Mieke Van Houtte van de UGent en niet door professor Wouter Duyck.

We wachten natuurlijk op het MARS-onderzoek om verder met een open geest, naast de Nederlandse taalremediëring ook aandacht te besteden aan de taalvalorisatie van de thuistaal van de jongeren en via die weg het welbevinden van zowel leerlingen als leerkrachten te versterken. U zult in onze fractie hiervoor een partner vinden.

Minister Hilde Crevits: De associatie die u maakt tussen burn-out en meertaligheid in klassen is niet helemaal juist. In de grote steden Antwerpen en Brussel is de aanwezigheid van leerkrachten heel hoog. Dat neemt niet weg dat we er gevoelig moeten voor zijn. Zoals de voorzitter daarnet zei, burn-out in onze samenleving is een probleem, niet alleen in het onderwijs, maar ook op vele andere plaatsen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de transparantie bij het nieuwe systeem voor kwaliteitszorg in het hoger onderwijs – 208 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): De European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) is de Europese organisatie voor kwaliteitszorg. De European Quality Assurance Register (EQAR) is verantwoordelijk voor de registratie van de instellingen die verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitszorg in de Europese landen. Voor Vlaanderen is nu nog VLUHR Kwaliteitszorg geregistreerd bij EQAR.

ENQA droeg door middel van de ontwikkeling van de European Standards and Guidelines (ESG) bij tot de ontwikkeling van kwaliteitszorg van het hoger onderwijs. EQAR zet door middel van projecten zwaar in op de transparantie van de kwaliteitszorg. Zo had een recent project van EQAR tot doel aanbevelingen te formuleren voor meer kwaliteitsvolle en toegankelijke evaluatieprojecten.

In april dit jaar werd het Vlaams kwaliteitszorgstelsel voor het hoger onderwijs gewijzigd. De instellingen van het hoger onderwijs krijgen vanaf dit academiejaar zelf een grote verantwoordelijkheid in het borgen van hun kwaliteit via een instellingsreview. Voor deze instellingsreview werd door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO), in samenwerking met de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA), een kwaliteitscode en een kader voor de instellingsreview opgesteld.

De kwaliteitscode bevat kwaliteitskenmerken waar de instellingen rekening mee kunnen houden bij het uitwerken van hun kwaliteitszorgsysteem. Die kwaliteitskenmerken zijn afgeleid uit de European Standards and Guidelines. Een van de kwaliteitskenmerken houdt in dat informatie over de kwaliteit van de opleiding publiek toegankelijk is.

De instellingen van ons hoger onderwijs hadden na het verschijnen van het kader en de kwaliteitscode echter nog vragen. De NVAO heeft die in een online vraagbaak beantwoord. Volgens de NVAO vervalt de presentatie van de uitkomsten door de commissie voor een breed publiek, omdat dit niet zou passen bij de experimentele, waarderende en op een algemene evaluatie gerichte aanpak die nu gehanteerd wordt. Wat betreft transparantie naar de buitenwereld kan dit een aderlating vormen, hoewel de NVAO het kwaliteitskenmerk over publiek toegankelijke informatie als uiterst belangrijk aanduidt.

De evaluatie van de instellingsreview en de regiepilots vallen en staan met de mate van transparantie over de resultaten van die instellingsreview en regiepilots. De NVAO

beveelt dan ook aan hier specifieke aandacht aan te besteden in de regierapportage en dit element ook te laten beoordelen door de interne en externe stakeholders.

Zoals de NVAO terecht aangeeft, is transparantie tegenover alle stakeholders noodzakelijk voor het slagen van het nieuwe systeem. Zeker een student moet op een eenvoudige manier toegang krijgen tot de informatie over de kwaliteit van de opleidingen en dit in een vergelijkend perspectief kunnen plaatsen.

Minister, zijn er volgens u voldoende garanties voor transparantie ingebouwd? Kunt u garanderen dat de opleidings- en instellingsrapporten publiek toegankelijk zullen zijn, zodat stakeholders op een eenvoudige manier toegang krijgen tot de informatie over de kwaliteit van de opleidingen en die kunnen vergelijken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dames en heren, in het herziene stelsel voor kwaliteitszorg zijn zeker garanties ingebouwd voor transparantie: er is een kader voor de instellingsreview, er is de kwaliteitscode, de rapporten zullen openbaar worden gemaakt en er komt een evaluatie van het stelsel. Het wegvallen van de publieke presentatie van de rapporten vormt geen adering op het vlak van transparantie. In de verschillende nieuwsbrieven van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) zal de publicatie van de rapporten voldoende aan bod komen.

De komende twee jaar worden de instellingsreviews uitgevoerd, alsook de bijkomende beoordeling van de manier waarop de instellingen de regie voeren van de borging en verbetering van de kwaliteit van de opleidingen. Voor de instellingsreview heeft de Vlaamse Regering een kader uitgewerkt. Voor de bijkomende beoordeling heeft de NVAO een kwaliteitscode uitgewerkt.

De kwaliteitscode definieert de kwaliteitskenmerken van een opleiding met een duidelijke link naar deel I van de Europese standaard waarnaar u verwijst. Het verstrekken van informatie over de kwaliteit van de opleiding, is het achtste kwaliteitskenmerk in de kwaliteitscode. De manier waarop instellingen dit zullen aanpakken, vormt dus een essentieel onderdeel van de regie van de kwaliteitsborging. De instellingen moeten aangeven op welke manier ze de kwaliteitskenmerken aantoonbaar maken en moeten dat ook omzetten in acties en activiteiten.

De instellingen ontwikkelen in de periode 2015-2017 de regie van de kwaliteitsborging van de opleidingen via pilots. Alle instellingen – universiteiten en hogescholen – nemen daaraan deel en moeten aangeven hoe zij betrouwbare informatie over de kwaliteit van de opleidingen zullen verspreiden en openbaar maken. De reviewcommissie toetst de regie van de kwaliteitsborging, maar niet de kwaliteit van elke opleiding. In september 2017 zullen alle rapporten openbaar worden gemaakt, zowel de rapporten van de instellingsreview als de rapporten over de pilots.

Om elk misverstand uit de wereld te helpen: in 2017 zullen er geen individuele opleidingsrapporten zijn zoals die tot nu toe bestonden, met uitzondering van de opleidingen die nog gevisiteerd worden, namelijk de opleidingen die in een hersteltraject zitten omdat ze in het verleden een negatieve beoordeling kregen en nieuwe opleidingen die nog een opleidingsaccreditatie moeten krijgen. In die overgangsperiode zitten we momenteel. De review gebeurt op het niveau van de instelling, dus ook het rapport gaat over dat niveau. De kwaliteit van de individuele opleidingen moeten de instellingen op hun eigen manier garanderen. Om dat op een geloofwaardige manier te doen, moet er ook publieke informatie zijn over die opleidingen. Het zal wel niet meer hetzelfde zijn als wat tot nu toe bestond.

In het advies was de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) uitermate positief over de overgang naar het nieuwe systeem, maar benadrukte het belang van transparantie

en beschikbaarheid van informatie. Ik citeer: "Stakeholders moeten de verzekering krijgen dat de kwaliteit van de opleidingen gegarandeerd is. Er is nog nood aan verduidelijking hierover ten aanzien van de buitenwereld. De Vlor vindt het belangrijk dat onderstreept wordt dat instellingen de plicht hebben om de stakeholders uitvoerig en publiek te informeren over de gebruikte regie en processen." Ik zou het niet mooier kunnen zeggen.

De Vlor vraagt ook om te bewaken dat de informatie eenduidig en vergelijkbaar blijft: "Het is belangrijk dat hierbij gestreefd wordt naar eenduidige en vergelijkbare informatie. In die optiek wordt aanbevolen om de publieke rapportering over de eerste ronde te laten gebeuren op het einde van de cyclus (in 2017) en gezamenlijk voor alle instellingen."

Verder koppelt de Vlor dit aan de evaluatie die voorzien is tegen 2018: "De Vlor vraagt de overheid om samen met alle belanghebbenden de ontwikkelingen nauw in de gaten te houden en indien nodig bij te sturen. Meer in het bijzonder moet nagegaan worden of de studenten voldoende vergelijkbare informatie over de opleidingen ter beschikking hebben."

We zullen dat bij die evaluatie dan ook effectief als een specifiek aandachtspunt meenemen, want uiteraard is de beschikbaarheid van betrouwbare informatie cruciaal, zowel voor de studenten als voor hun toekomstige werkgevers. Een systeem dat geen garantie biedt op dergelijke informatie is niet conform de Europese standaarden. Het zijn ook precies diezelfde Europese standaarden die de basis vormen voor het nieuwe stelsel, inclusief de pilots en de kwaliteitscode die daarvoor is opgesteld.

We zitten nu twee jaar in een overgangperiode. Daarna zullen we beslissen of we al dan niet op die manier doorgaan. Ook om die reden is de manier waarop de instellingen het nu aanpakken doorslaggevend voor de toekomst.

Tine Soens (sp.a): Minister, het is natuurlijk wel zo dat er twee jaar geen rapporten worden gepubliceerd. Het wordt voor studenten moeilijker om opleidingen of instellingen te vergelijken. Doordat de rapporten niet meer via de NVAO worden gepubliceerd maar op de websites van de instellingen, wordt het voor studenten, het werkveld en ons lastiger om opleidingen te vergelijken op een aantal relevante aspecten. Instellingen zullen zelf moeten instaan voor de redactie van de rapporten. De vraag is nog maar hoe onafhankelijk dat zal gebeuren. Ik kan me moeilijk voorstellen dat instellingen eventueel problematische aspecten die bij de kwaliteitsevaluaties aan bod zouden komen, zomaar zelf online zouden plaatsen. Daarvoor is de concurrentie te groot.

Het moet toch mogelijk zijn om ergens neer te schrijven wat die rapporten allemaal moeten bevatten. De doelgroep – de studenten in de eerste plaats – zijn niet echt gebaat bij een grote variatie van rapporteringsvormen, waar de ene ongetwijfeld wat mistiger zal zijn dan de andere. Gisteren heeft de Vlor zijn advies bezorgd aan de commissie naar aanleiding van mijn vraag om uitleg. Ik kan alleen maar onderschrijven dat de stakeholders de verzekering moeten krijgen dat de kwaliteit van de opleiding gegarandeerd is en dat het belangrijk is dat instellingen de plicht hebben om de stakeholders uitvoerig en publiek te informeren over de gebruikte regie en processen, dat het ook duidelijk is voor studenten in de eerste plaats hoe ze opleidingen kunnen vergelijken.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Mevrouw Soens haalt hier iets belangrijks aan, zijnde de transparantie voor toekomstige studenten. Daar moeten we maximaal op inzetten. Minister, u hebt het zelf ook al gezegd dat het openlijk en publiek raadpleegbaar moet zijn om er zo voor te zorgen dat iedereen weet waarover het gaat.

In het verleden hebben we er al op gewezen dat in het kader van de instellingsreview de opleidingen an sich uit de picture verdwijnen. U hebt toen gezegd dat als er in die review toch nog zaken van bepaalde opleidingen opduiken waarover men zich zorgen maakt, er in de diepte van die opleiding een visitatie kan gebeuren. Dit hebt u nu niet herhaald. Is dat nog steeds de bedoeling?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dat is zeker de bedoeling. Ik hoor veel kritische vragen en zorgen, wat logisch is als er iets nieuws wordt gemaakt. In het regeerakkoord was vertrouwen een van de kernwoorden. Wat we met die kwaliteitszorg willen doen, is vertrouwen geven aan de instellingen en hen de kans geven om aan een totale kwaliteitszorg te doen. Ik ben trouwens zo'n systeem aan het uitwerken voor het leerplichtonderwijs, waarbij we met Inspectie 2.0 ook iets meer willen inspelen op de kwaliteitszorg die scholen zelf ontwikkelen. Dat moeten we een kans geven.

Ook in de toekomst zal het nog mogelijk zijn een visitatie te vragen als je dat wil, maar ik wil de instellingen twee jaar de kans geven om in het nieuwe systeem te stappen. Daarvoor hebben ze de studenten nodig. Elke instelling is zich daar zeer fel van bewust.

Waarom doen we aan kwaliteitszorg? Waarom hebben we visitaties gedaan? Om kwaliteit te kunnen garanderen aan de studenten, natuurlijk. We doen dat niet om dikke boeken vol te schrijven en in de kast te leggen. Daarvoor heeft dat geen zin. De enige doelstelling is kwaliteit te kunnen aanbieden. Dat uit zich in de lessen, in de manier waarop je met studentenvoorzieningen omgaat, dat uit zich in honderden-een-zaken. Daarom doe ik het, maar ik wil ze wel het vertrouwen geven om het te mogen doen. Ze hebben zelf gevraagd om het zo te kunnen doen, en dat moeten we alle kansen geven.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Links en rechts hoor ik dat de interne kwaliteitszorg die wordt uitgebouwd, zeer degelijk is, zelfs zo degelijk dat ze meer planlast creëert. Dat valt buiten uw bevoegdheid, minister. We geven vertrouwen aan de instellingen, maar ik weet dat u een goede band hebt met de rectoren van de verschillende instellingen. Misschien is het dan toch goed de aandacht daarop te vestigen zodat we niet meer planlast, papieren, plannen en documenten van decanen, richtingen en faculteiten vragen dan voorheen. Dan schieten we het doel van het regeerakkoord ver voorbij. Het zou goed zijn om daar aandacht voor te vragen.

Minister Hilde Crevits: Het is mogelijk. Ik weet niet of uw bewering klopt. Het is wel een beetje vreemd. Men heeft me gesmeekt om te mogen instappen in een nieuw systeem, onder andere vanwege de planlast. Als men dan iets creëert dat nog meer planlast veroorzaakt, zou dat zeer verrassend zijn.

Veranderen in de manier waarop je kwaliteit wilt waarborgen, is sowieso planlast. Mechanismen wijzigen zal een ommekeer vragen. Ik zie de universiteiten en hogescholen nog voor het kerstreces en zal uw bezorgdheid en die van mevrouw Soens met hen delen. Maar onderschat hen niet, wellicht zitten ze mee te luisteren en te kijken naar deze sessie. Ze hebben mijn fysieke aanwezigheid allicht niet nodig om alles te horen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitsluiting van jongeren aan het startbanenproject Scholen voor Jongeren - Jongeren voor Scholen (JoJo-projecten)
– 506 (2015-2016)**

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, verschillende mensen hebben een bezorgde reactie uit het veld ontvangen over de uitsluiting van jongeren aan JoJo-projecten (Scholen voor Jongeren – Jongeren voor Scholen). Dat is een tewerkstellingsproject binnen de bevoegdheid Onderwijs dat jongeren een leerrijke eerste werkervaring aanbiedt en waarbij ze tegelijkertijd de kans krijgen om bijkomende opleidingen en vormingen te volgen. Dat is een positief project omdat jongeren na afloop een extra troef in handen hebben om duurzaam ingeschakeld te kunnen worden op de arbeidsmarkt.

Het project richt zich in het bijzonder tot laaggeschoolde, allochtone en kansarme jongeren en moedigt hen aan om hun diploma secundair onderwijs te halen. Binnen het startbanenproject JoJo werken jongeren in scholen of scholengemeenschappen. De tewerkstelling van de startbaners in de scholen gebeurt via drie projecten, telkens met specifieke doelstellingen.

In een eerste variant worden JoJo-preventiemedewerkers via het Preventieproject tewerkgesteld in scholen met een publiek van jongeren met schoolse vertraging of problemen om te werken aan een positief schoolklimaat.

In een tweede variant bieden JoJo-onderhoudsmedewerkers extra ondersteuning aan het bestaande onderhoudspersoneel van een scholengemeenschap. Ze worden ingeschakeld voor het algemeen onderhoud van de schoolgebouwen en schoolomgeving.

In een derde variant werken leerlingen die studeren in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, dbso, als JoJo-onderhoudsmedewerker mee aan onderhoudsprojecten, op het vlak van decoratie, land- en tuinbouw, specifiek onderhoud. Zo doen ze een eerste werkervaring op.

De projecten werden destijds in het leven geroepen vanuit de stelling dat Vlaanderen het zich niet kan permitteren om een belangrijk deel van zijn jongeren in de kou te laten staan en hen hun dromen te ontnemen. We moeten dus inzetten op talentontwikkeling en creativiteit. Vanuit de centra deeltijds beroepssecundair onderwijs vangen we ongeruste signalen op met betrekking tot een specifieke doelgroep van nieuwkomers en vluchtelingen. Door een wijziging van de procedure moeten kandidaten met een niet-EU-nationaliteit sinds 1 september 2015 een gunstig advies krijgen van de federale Dienst Vreemdelingenzaken om in aanmerking te komen voor een JoJo-dbso-arbeidscontract. In de praktijk blijkt nu dat DVZ al vaker een ongunstig advies heeft gegeven, ook aan jongeren met een tijdelijke verblijfsvergunning, zodat ze niet in het JoJo-project kunnen instromen. Ook jongeren met een subsidiaire bescherming vallen uit de boot. Van jongeren die kiezen voor het deeltijds onderwijs, verwachten we dat ze een voltijds engagement aangaan, leren én werken, zowel op school als op de werkvloer. Die twee pijlers maken dan ook een wezenlijk onderdeel uit van de deeltijdse leervorm. De negatieve beslissingen van DVZ verhinderen deze jongeren om via het startbanenproject hun opleiding, met inbegrip van de noodzakelijke werkervaring, tot een goede einde te brengen. Op die manier verliezen ze een belangrijke troef op de arbeidsmarkt en worden hen kansen ontnomen op een positief perspectief, zowel in ons land als eventueel elders.

Daarom heb ik twee concrete vragen. Minister, kunt de draagwijdte van dergelijke situaties in kaart brengen? Om hoeveel gevallen gaat het intussen al? Kunt u in overleg gaan met DVZ en bekijken op welke wijze alle jongeren de kans kunnen krijgen op een inschakeling in JoJo-projecten, ook jongeren die gekend zijn bij DVZ, en een opleiding via het traject deeltijds beroepssecundair onderwijs kunnen volgen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Gennez, de startbanenprojecten JoJo en Veersveiligheid (VeVe) geven sinds het jaar 2000 aan laaggeschoolde jongeren de kans om een eerste werkervaring op te doen en via opleiding hun positie op de arbeidsmarkt te versterken. Die projecten zijn ontstaan als een samenwerking tussen de federale en de Vlaamse overheid en werden ook door deze twee overheden gefinancierd. Als gevolg van de zesde staatshervorming financiert Vlaanderen sinds 1 juli 2014 deze startbaanprojecten in hun geheel. De projecten leveren ook mooie resultaten op. Uit cijfers van de VDAB blijkt dat het aandeel werkenden hoger is bij voormalige startbaners dan bij een vergelijkbare groep. Om in aanmerking te komen voor bezoldiging door AgODi hanteren we voor startbaners ongeveer dezelfde voorwaarden als voor alle andere personeelsleden die werken in het Vlaams onderwijs. Een van die voorwaarden luidt dat personeelsleden onderdaan moeten zijn van een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Vrijhandelsassociatie, behalve als ze hiervoor een vrijstelling ontvangen. Om de afwijking op de nationaliteitsvoorwaarde toe te staan, wordt een gunstig advies gevraagd van de Dienst Vreemdelingenzaken. In het huidig schooljaar werd er tot nu toe voor veertien startbaners een aanvraag ingediend. Voor vijf van hen heeft de Dienst Vreemdelingenzaken een negatief advies verleend, voor de anderen een gunstig.

Ik erken dat het moeilijk is om voor sommige kandidaat-startbaners het vereiste gunstige advies van de Dienst Vreemdelingenzaken te krijgen. Mijn administratie heeft intussen contact met DVZ. Daar wordt dus aan gewerkt.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp-a): Ik denk, minister, dat ik blij mag zijn met uw antwoord dat u een oplossing zoekt voor deze jongeren die zich in een precare positie bevinden, maar wel een verblijfstitel hebben, al is het dan een tijdelijke. Vanuit uw bevoegdheid kunt u effectief het signaal geven, ook aan de Dienst Vreemdelingenzaken, dat u er alles voor wilt doen om ook deze jongeren kansen te geven en ervoor wilt zorgen dat ze hun recht op onderwijs ten volle kunnen benutten. De mensen in het veld zullen blij zijn met die demarche en hopelijk slaagt u er ook in de federale collega's van DVZ en de bevoegde staatssecretaris te overtuigen van het belang van het recht op onderwijs, ook voor deze jongeren.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, ik had een gelijkaardige vraag ingediend. Althans, dat was ik van plan. Ze is alleen in de mailbox blijven steken.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Meuleman, dat doet me denken aan wat een jongere me zei die net haar eerste jaar hogeschool achter de rug had. In juli vroeg ik haar of ze geslaagd was. "Ja, straks wel", antwoordde ze, "na mijn tweede zit."

Elisabeth Meuleman (Groen): Daar lijkt het inderdaad een beetje op. Het leek ons inderdaad de moeite de vraag te stellen en te betreuren dat die nieuwe verplichting erbij is gekomen. Wij vragen ons ook af waar die nieuwe verplichting vandaan komt. Is er al overleg over geweest en zal ze ongedaan worden gemaakt?

Hebt u verder weet van andere initiatieven die de nieuwe voorwaarden opleggen, al dan niet vanuit onderwijs en vorming? Welke zijn dat? Dat zou toch echt niet

mogen. Kunt u met de DVZ tot een vergelijk komen om deze procedure terug te schroeven zodat die jongeren hun opleiding alsnog kunnen voortzetten?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik ben erg geïnteresseerd in de cijfers van tewerkstelling die u gaf. Zijn daarover nog meer cijfers beschikbaar? Ik heb mij al vaak afgevraagd of, mocht dit project gelanceerd zijn in een periode dat de sociale media al bestonden, het dan überhaupt zou zijn goedgekeurd. Toen men dit in 2000 lanceerde, waren de eerste reacties in de pers: "Minister Vanderpoorten is gek geworden. Ze gaat stropers, jonge boefjes inzetten om anderen op het rechte pad te houden of van het slechte pad af te houden." Ik kan mij dus goed voorstellen welke Twitterbagger de initiatiefnemers over zich heen zouden hebben gekregen.

Gelukkig is er toen doorgezet en blijken effectief vele generaties laaggeschoolde jongeren of jongeren zonder diploma hierin effectief een tweede kans te hebben gevonden. Als u die cijfers over tewerkstelling hebt, zal ik ze met veel plezier verspreiden. Het zijn zo van die kleine dingen die succeservaring geven in onderwijs en een lichtpunt kunnen zijn in tijden dat er in een aantal steden nog altijd heel wat jongeren zonder diploma afstuderen.

Ik was verbaasd dat die voorwaarde nu bestaat, aangezien ze in het begin van het project niet bestond. Wanneer is die voorwaarde ingevoerd? Is dat een gevolg van het feit dat het naar Vlaanderen is overgekomen of was dat al langer zo? Is het onder een van uw voorgangers ingevoerd? Waarom is het ingevoerd? Zijn er, behalve de vijf jongeren die dit jaar een negatief advies hebben gekregen, nog andere jongeren die sinds de invoering van deze maatregel daardoor niet in dit traject konden instappen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Ro, ik moet nakijken of er nog meer cijfers beschikbaar zijn.

Mevrouw Meuleman en mevrouw Gennez, we proberen het op te lossen. Het is geen resultaatsverbintenis. We bekijken in welke mate het mogelijk is.

De opmerking van de heer De Ro is natuurlijk zeer interessant, maar het neemt niet weg dat de resultaten goed zijn. Het verdient alle inspanningen om te bekijken op welke manier we de mensen zo aan de slag kunnen krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Helsen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de opleiding personenzorg binnen het volwassenenonderwijs – 285 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Koen Daniëls

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Minister, mijn vraag om uitleg gaat over het volwassenenonderwijs en heel specifiek over de knelpunten die de Vormingsleergangen voor Sociaal en Pedagogisch Werk (VSPW's) in Vlaanderen ervaren. Een hele tijd geleden heb ik een overlegmoment gehad met de VSPW's. Zij vonden het heel

belangrijk om een aantal bekommernissen, maar ook een aantal moeilijkheden waarmee zij kampen, op tafel te leggen. Ze verwachtten dat ik dit met u zou bekijken. Ze vinden het nodig dat we ons buigen over een aantal punten. Ik zal ze nu aan bod brengen, met de vraag op welke manier we daarmee vanuit het beleid kunnen omgaan.

Een eerste probleem dat ze ervaren, is dat ze heel veel administratieve taken moeten vervullen in hun studiegebied. Ze bereiken cursisten uit heel verschillende sociaal-economische situaties die instromen en vanuit hun vooropleiding en het projecttraject dat ze verder willen afleggen, vragen of ze in aanmerking komen voor vrijstellingen. Daarbij moeten heel wat documenten worden ingevuld, in verband met kinderbijslag, RVA, VDAB, betaald educatief verlof enzovoort. In vergelijking met andere opleidingen binnen de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) moeten de VSPW's, vanwege de kenmerken van de cursisten, een pak meer administratieve taken vervullen. Ze doen dat met veel plezier, maar het is toch heel moeilijk om dat rond te krijgen met de omkadering die er momenteel is. Vooral voor het geven van vrijstellingen is het een opgave. Het vraagt heel wat tijd en middelen. En als ze vrijstellingen geven, genereren ze natuurlijk geen omkadering, wat het des te moeilijker maakt.

Ze stellen ook dat er in andere studiegebieden bijkomende punten worden gegeven in de enveloppe. Zij hebben dat niet. Verder maken ze ook de vergelijking met de financiële middelen die ter beschikking worden gesteld van de VDAB voor een gelijkaardige opdracht. Er is een groot verschil vast te stellen. Vanwaar die verschillen? Moet dit zo worden aangehouden?

Een tweede element gaat over de begeleiding van de cursisten zelf. Ze hebben een heel divers publiek. Er zijn oudere cursisten. Er zijn mensen die in kansarmoede leven en inspanningen doen om bijkomende opleidingen te volgen opdat ze werk vinden om zo uit de kansarmoede te geraken. Er is ook een toenemende groep jongeren die er na hun secundair onderwijs voor kiezen om bij de VSPW's een opleiding te volgen. Het gaat ook heel vaak over mensen, cursisten die extra zorg nodig hebben, extra begeleiding. Ook binnen de VSPW's heeft men te maken met leerproblemen en met mensen die op psychosociaal vlak extra aandacht en extra begeleiding nodig hebben.

Ze stellen vast dat er binnen het leerplichtonderwijs wel aandacht voor is, dat er expertise aanwezig is en een zekere omkadering. Zij hebben dit niet, maar ze hebben wel de mensen die deze zorgen en noden hebben. Ze vragen of er in de toekomst vanuit de overheid een gepast antwoord kan komen op hun vraag.

Wat betreft de taalontwikkeling, stellen ze dat ze ook heel veel anderstaligen bereiken die een opleiding willen volgen. Ze willen ook werk maken van het leren van het Nederlands, ze willen daarom graag parallel aan hun andere opleiding ook geletterdheidsmodules volgen binnen een VSPW. Hier blijkt duidelijk het onderscheid met de centra voor basiseducatie (CBE). Daar wordt de opleiding gratis aangeboden, terwijl binnen de VSPW aan de cursisten een vergoeding moet worden gevraagd. Ze vragen zich af waarom dit verschil bestaat, en of er een mogelijkheid is om de verschillen weg te werken zodat er geen bijkomende drempels moeten worden ingebouwd voor de cursisten die extra inspanningen wil leveren, inspanningen die ook wij belangrijk vinden.

Een volgende punt dat ze aankaarten, is de problematiek van de opleidingsprofielen. Elke wijziging eraan brengt heel wat administratief werk met zich mee. Ze vragen in welke mate daaraan tegemoetgekomen kan worden. Verder stellen ze ook dat bepaalde opleidingsprofielen binnen het secundair volwassenenonderwijs echt wel toe zijn aan een aanpassing, vernieuwing of herstructurering. De opmaak van de Vlaamse Kwalificatiestructuur vormt hier op dit moment een

belemmering voor. Ze moeten een beroep doen op oudere profielen in afwachting van die beroepenstructuur. Ze zijn vragende partij om snel stappen vooruit te zetten. Ze willen deze problematiek graag aankaarten.

Een volgend probleem is de beperking in hun groei, maar tegelijk hebben ze ook een heel grote vraag van mensen die de opleiding bij hen willen volgen. Ze stellen dat er ook nood is aan mensen die willen kiezen voor zorgberoepen. Die mensen zijn er, maar de VSPW's moeten werken met wachtlijsten. Die zijn bovendien niet transparant en de communicatie erover is heel vaag. Ze stellen zich de vraag of het echt nodig is om de beperking aan te houden, of er een mogelijkheid is om dit te herbekijken.

Ze melden ook dat de samenwerking met de VDAB met betrekking tot de invoering van gegevens in de databank 'Mijn Loopbaan' moeilijk blijft. Ze vragen of kan worden bekeken hoe het vlotter kan. De algemene samenwerking met VDAB verloopt heel vlot, maar dit is een moeilijk punt.

Minister, weegt er inderdaad een extra administratieve opdracht op deze centra in vergelijking met de andere?

Wat betreft de financiële kant: kan er in de toekomst bij het vormgeven van de hervorming van het volwassenenonderwijs rekening worden gehouden met de verschillende knelpunten die worden ingebracht?

Zijn er in verband met de groei die nu beperkt wordt, mogelijkheden om daar een wijziging in aan te brengen?

Zijn er wat de punten van de VDAB betreft, mogelijkheden om verbeteringen aan te brengen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, mevrouw Helsen, ik dank u voor de uitgebreide vraagstelling. Het studiegebied personenzorg in het secundair volwassenenonderwijs telt op dit ogenblik negen opleidingen. Voor die opleidingen vormt de stage een belangrijk onderdeel. U weet dat voor stages rekening moet worden gehouden met de welzijnswetgeving en de arbeidswetgeving, wat inderdaad extra administratie met zich kan veroorzaken. Dit geldt ook voor een aantal andere opleidingen van het volwassenenonderwijs, het leerplichtonderwijs en het hoger onderwijs.

Wat de algemene klachten over administratieve rompslomp betreft, verwijs ik naar de operatie Tarra die is opgebouwd met focus op het leerplichtonderwijs. Maar de suggesties die gedaan worden, onder meer in verband met onderwijsvreemde regelgeving, curriculum en kwaliteitsbewaking, zijn zeker ook relevant voor het volwassenenonderwijs. De operatie Tarra en de resultaten ervan kunnen hier worden toegelicht zodra de commissie er klaar voor is – ik heb dat trouwens al eerder gesuggereerd.

Voor de opleidingen van het studiegebied personenzorg werden een aantal uitbreidingsmodules toegevoegd aan de bestaande opleidingsprofielen. Er zijn ook inspanningen geleverd om de transparantie te verhogen en de rompslomp te beperken. Zo is het voor mijn administratie al een stuk eenvoudiger geworden om bij een kleine aanpassing van het opleidingsprofiel, bijvoorbeeld de toevoeging van een uitbreidingsmodule, de databank DAVINCI minimaal aan te passen. Enkel bij nieuwe opleidingen of een grondige actualisering van opleidingen worden nog nieuwe administratieve codes aangemaakt in de databank.

Wat betreft de financiering voorziet het decreet betreffende het volwassenenonderwijs in bijkomende puntenenveloppen, enkel voor nijverheidstechnische studiegebieden,

namelijk auto, boekbinden, bouw, decoratieve technieken, diamantbewerking, grafische technieken, hout, juwelen, koeling en warmte, lederbewerking, mechanica-elektriciteit, mode, smeden, textiel en voeding. Deze punten kan men aanwenden voor onder andere aanstellingen in het ambt van technisch adviseur. In het nieuwe financieringssysteem, waar we op dit ogenblik nog aan werken, zullen we aandacht besteden aan de mogelijkheden voor de uitbouw van een middenkader voor de centra. In de visietekst die nog moet worden goedgekeurd, zullen we bijzondere aandacht besteden aan het knelpunt van de meest kwetsbare doelgroepen die veel te weinig de weg naar het volwassenenonderwijs vinden. Ik ga daar nu niet verder op in. We moeten eerst een consensus bereiken over een visietekst binnen de Vlaamse Regering. Daar wordt nog aan gewerkt.

Collega, het gaat inderdaad over een zeer specifieke financiële tegemoetkoming van 30 euro die centra per cursist ontvangen van de VDAB indien de cursist is ingeschreven in een beroepsopleiding die erkend is door de VDAB en voldoet aan de voorwaarden van het VDAB-contract. Voor deze cursisten moeten de centra verschillende gegevens invoeren in de databank 'Mijn loopbaan' van de VDAB. Er zijn ondertussen al principiële afspraken gemaakt over de automatische uitwisseling van de participatiegegevens. De reden is dat er ook gegevens moeten worden ingevoerd over de kosten voor kinderopvang en de berekening van de vervoerkosten. Dat kan veel automatischer dan het nu gebeurt, maar daar moeten afspraken over worden gemaakt. De uitvoering daarvan heeft wat vertraging opgelopen maar men meldt mij dat zeer binnenkort, onverwijld, de dubbele registratie overbodig zou moeten worden waardoor de administratieve last voor de centra een stuk beperkter zou zijn.

De opdracht van de VDAB en die van onderwijs zijn niet helemaal dezelfde, dat weet u uiteraard. Onderwijs wil mensen, ongeacht hun leeftijd, de kans geven om competenties en vaardigheden aan te leren, om zich als persoon te versterken. Dat kan zijn in functie van sociale integratie of om professionele redenen. De VDAB is regisseur op de arbeidsmarkt en moet mensen toeleiden naar de arbeidsmarkt. Het is in een aantal gevallen noodzakelijk dat iemand zijn competenties bijspijskert om op de best mogelijke manier de band met de arbeidsmarkt opnieuw te kunnen aanknopen.

Ik heb in mijn beleidsbrief aangegeven dat het voor mij van belang is om ook in het kader van de nota over de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie hen ook verder aan te zetten tot nog meer samenwerking, onder andere met de VDAB of met onderwijskwalificerende opleidingstrajecten (OKOT).

De vraag om in vrijstelling van het inschrijvingsgeld te voorzien voor de geletterdheidsmodules is niet nieuw. Deze kwam in het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) aan bod, en ook bij de onderhandelingen over vorige onderwijsdecreten. We zijn daar niet op ingegaan vanwege budgettaire redenen. Op dit ogenblik geniet al bijna een op twee cursisten binnen het volwassenenonderwijs een volledige of gedeeltelijke vrijstelling van inschrijvingsgeld. Een evaluatie van de vrijstellingscategorieën moet zeker worden meegenomen in het nieuwe financieringssysteem. Ik heb er eerder al op gewezen dat dat een enorm ingewikkelde zaak is wie voor wat vrijstelling geniet.

Voor het toekennen van gratis dyslexiesoftware aan scholen werd in het verleden een beroep gedaan op de vzw Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten (SNPB). Voor de volgende twee schooljaren is dit toevertrouwd aan het Katholiek Onderwijs Vlaanderen, weliswaar met de opdracht dit netoverschrijdend te behandelen. Het budget waarin jaarlijks in de begroting voorzien wordt voor dyslexiesoftware, is 50.000 euro. Aangezien er heel veel scholen uit het leerplichtonderwijs uit de boot vallen, kunnen we niet zo gemakkelijk die uitbreiding in het volwassenenonderwijs realiseren, maar het is een terecht punt

dat we zeker in de toekomst moeten proberen op te lossen. We zijn nu een piste aan het verkennen of het mogelijk zou zijn om in een spreiding over alle onderwijsinstellingen in Vlaanderen te voorzien. Daar zit nog een licentiekwestie tussen. Dat is niet zo evident.

Ook voor het volwassenenonderwijs bestaan er specifieke onderwijsleermiddelen, met name voor het inschakelen van tolken Vlaamse Gebarentaal of schrijftolken, het terugbetalen van kopieën notities medecursisten en het aanpassen van lesmateriaal, zoals het omzetten in braille, kopieën die groter zijn, digitale omzettingen en grootletterdruk op maat. Die speciale onderwijsleermiddelen kunnen in het volwassenenonderwijs echter niet worden aangewend voor de aankoop of herstelling van technische hulpmiddelen zoals computerapparatuur, tafels en stoelen.

Uiteraard is het voor de centra van groot belang om tijdige en duidelijke communicatie te ontvangen over de toegekende groei voor hun opleidingen. De groeionorm moet jaarlijks worden vastgelegd door de Vlaamse Regering. Het opstellen van een gefundeerd dossier kan maar als er zicht is op de huidige evolutie in het aantal lesuren cursist en er op basis daarvan een inschatting kan worden gemaakt met betrekking tot de te verwachten groei. Dankzij de elektronische databank DAVINCI is nu wel al veel sneller info ter beschikking. Maar er moet rekening worden gehouden met het feit dat de referteperiode loopt tot 31 maart. Daarna loopt een verificatieperiode tot 31 mei en mogelijkheid voor de centra voor een eventueel beroep. Tot 31 mei kunnen ook overhevelingen, fusies en overdrachten worden gemeld en moet de administratie deze gegevens nog kunnen verwerken.

Ten slotte is er ook nog de beoordeling van de aanvragen gecombineerd onderwijs door inspectie en de commissie Hoger Onderwijs tegen 15 juni. Heel die cascade aan mogelijkheden maakt dat het definitieve pakket lesuren cursist pas op 17 juni beschikbaar is voor de berekening van de omkadering. Ik besef dat dit laat is, we hebben er al over gepraat, maar het is de meest scherpe timing binnen de huidige regelgeving.

In de huidige regelgeving geldt er een groeionorm voor de basiseducatie, het secundair volwassenenonderwijs, hbo5 en de specifieke lerarenopleiding. Voor de basiseducatie is in 2,59 procent voorzien en voor de andere opleidingen 0,8 procent. Een hogere groeionorm invoeren voor het studiegebied personenzorg zou niet alleen een decreetsaanpassing vragen, maar om dit budgettair neutraal te houden, zouden we andere studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs een lagere groeionorm moeten geven. We moeten dit globaal bekijken, zowel de toekomst van ons volwassenenonderwijs als de manier van financieren.

Zoals gezegd hebben de onderwijsinstellingen en de VDAB elk een eigen focus. Ze moeten zo efficiënt mogelijk samenwerken. Dat zal maximaal in het voordeel spelen van de cursist. Zeker de werkzoekende cursisten die door de VDAB begeleid worden, hebben behoefte aan goede trajectbegeleiding. Bovendien zijn de middelen binnen de verschillende beleidsdomeinen beperkt. Daarom is communicatie en afstemming tussen de instellingen van cruciaal belang.

De beleidsdomeinoverschrijdende begeleidingscommissie voor onderwijskwalificerende opleidingstrajecten zal daarom de samenwerking in OKOT blijven opvolgen en stimuleren. Door in te zetten op die doorgedreven samenwerking wil ik de instellingen aanzetten de krachten te bundelen ten voordele van zowel cursist als maatschappij.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Operatie Tarra is vooral gericht op het leerplichtonderwijs en niet zozeer op het volwassenenonderwijs. Kan daar een uitbreiding gebeuren? Op welke manier kan dat voor het volwassenenonderwijs worden georganiseerd? U

wilt de administratieve planlast wegwerken. Kunt u dat zeker meenemen voor het volwassenenonderwijs zodat er ruimte komt voor andere opdrachten?

U vindt het belangrijk om die elementen mee te nemen in de hele hervorming van het volwassenenonderwijs en om de financiering te bekijken. Momenteel zitten we met een verouderde regelgeving. Wat de nijverheidsrichtingen betreft, is het belangrijk dat er een extra kader komt voor de technische begeleiding. Het is goed dat er een middenkader komt voor alle opleidingen.

Vanuit deze opleiding wordt vooral het signaal gegeven dat cursisten die binnenkomen soms, niet altijd, regelmatig extra begeleiding nodig hebben op hun traject. In het verleden was daar geen aandacht voor, ervan uitgaande dat volwassenen zelfstandig kunnen functioneren. Nu blijkt dat in de verschillende centra de situatie toch wel anders is en dat ze het best ruimte krijgen om aan die begeleiding te werken.

In het leerplichtonderwijs spreken we over leerlingbegeleiding. Ik denk dat we onder ogen moeten zien dat in het volwassenenonderwijs ook een vorm van cursistenbegeleiding nodig is. De vraag is nog niet gesteld door de VSPW's, maar bij het uittekenen van het middenkader moet dat aan bod komen. Ze kunnen vandaag niet rekenen op steun van externe centra zoals het leerplichtonderwijs. Dat kan een beroep doen op een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) voor vragen, problemen, advies en ondersteuning. We moeten eens bekijken hoe dit voor het volwassenenonderwijs kan worden georganiseerd. Het zal niet in alle opleidingen even nodig zijn, maar de expertise die aanwezig is, moet ter beschikking worden gesteld van de centra die de cursistenbegeleiding doen.

De opdracht van de VDAB is anders en vraagt een zekere trajectbegeleiding. De centra van de VSPW hebben toch vragen of die trajectbegeleiding van de VDAB zoveel meer inspanningen vraagt naar de cursisten dan de vrij intensieve begeleiding die zij moeten uitbouwen. Ze hebben de indruk dat die opdracht niet zo erg verschillend is. Het lijkt me interessant om dit verder te bekijken, en om de omkadering bij de VDAB en bij de CVO's te vergelijken en na te gaan of ze tegemoetkomen aan die noden.

Het is inderdaad een andere begeleiding waarin wordt voorzien, maar de CVO's zeggen vooral dat ze ook heel veel werk hebben met het goed ondersteunen van de cursisten. We mogen er niet zomaar van uitgaan dat het om mensen gaat die zonder ondersteuning hun studies kunnen afmaken. Het is een totaal andere doelgroep die we steeds meer bereiken. Het is net die doelgroep, waarvan we nog maar pas, bij de bespreking van de beleidsbrief, gezegd hebben dat we ze nog beter willen bereiken binnen het volwassenenonderwijs. We zullen er aandacht moeten aan schenken dat deze mensen meer ondersteuning nodig hebben dan hen enkel en alleen die stap te doen zetten. Ik wil dit zeker ook meenemen in de verdere bespreking van heel dit dossier.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben het met de meeste van uw opmerkingen eens. Wat Tarra betreft, heb ik daarnet al gezegd dat de voorstellen die binnen Tarra worden gedaan voor een groot stuk ook naar het volwassenenonderwijs kunnen worden getransponeerd. Het is evident dat we die meenemen in de oefening. Tarra was in eerste instantie toegespitst op het leerplichtonderwijs, maar als er vereenvoudigingen mogelijk zijn, nemen we die zeker mee. Het antwoord op uw vraag hierover is dus ja.

Ik ben wat aarzelend over uw vraag in verband met de CLB's, zeker als we kijken naar de toekomstige rol van de CLB's. Ik hoed me ervoor om te zeggen dat de CLB's ondersteuning zullen bieden aan alle centra voor volwassenenonderwijs. We moeten daar voorzichtig mee zijn. Ik vind het wel een terechte opmerking. De

VDAB heeft track-begeleiders. Als je wilt inzetten op die meest kwetsbare groep, die we nu moeilijk bereiken, om dat diploma secundair onderwijs te behalen, is er een stukje meer begeleiding nodig. We moeten kijken op welke manier dat optimaal kan gebeuren.

Volwassenonderwijs volgen om het diploma secundair onderwijs te behalen, of in een traject zitten van de VDAB, zijn wel twee verschillende situaties. Ook de manier waarop de cursisten worden gemotiveerd en gestimuleerd, zal dan wellicht verschillend zijn. Ik ben zeker bereid om dat mee te bekijken. We kunnen bijvoorbeeld, inzake financieringsmechanismen, kwetsbare cursisten zwaarder laten doorwegen. Zo ontstaat een marge. Die instrumenten helemaal gelijkschakelen, lijkt me geen evidente keuze.

Op dit ogenblik zijn we pistes aan het verkennen, er is nog geen definitieve beslissing. Maar u hebt wel een punt dat, wanneer we willen inzetten op de meest kwetsbare groep, er meer nodig zal zijn dan het cursusgeld op 0 euro brengen.

Kathleen Helsen (CD&V): Het belangrijkste punt dat we moeten meenemen in de hervorming is dat er bijzondere aandacht moet zijn om die doelgroep die we willen bereiken, ook aan boord te kunnen houden dankzij extra begeleiding. Het klopt dat het niet voor de hand ligt om de CLB's zomaar die opdracht te geven. Nu hebben de CLB's een informatieopdracht ten aanzien van volwassenen. Die begeleidingsopdracht kunnen ze er niet zomaar bijnemen. We moeten onderzoeken welke ondersteuning de centra voor volwassenenonderwijs nodig hebben om de cursisten op een professionele manier te kunnen begeleiden. Nu geven ze aan dat ze dat niet op eigen kracht kunnen. Die vraag klinkt bijvoorbeeld ook vanuit het dko. Ze hebben daar met dezelfde kinderen te maken als in het leerplichtonderwijs, die daar ook gedragsproblemen vertonen en waarvoor ze de expertise missen. We moeten globaal bekijken welke ondersteuning vanuit welke organisatie kan of moet worden aangeboden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de mogelijkheid voor scholen om geld te besparen door openbare aanbestedingen uit te schrijven
– 305 (2015-2016)**

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Scholen sluiten heel wat verzekeringen af: voor gebouwen, ICT-infrastructuur, personeel, burgerlijke aansprakelijkheid enzovoort. Sommige scholen sluiten aan bij verzekeringen van de gemeente, een andere vzw, of een andere structuur. Andere scholen onderhandelen zelf over hun polissen. Via openbare aanbesteding hebben verschillende lokale besturen de afgelopen jaren fors kunnen besparen op hun uitgaven voor verzekeringen. Zo ook bijvoorbeeld in de stad waar u de gemeenteraad voorziet, minister. De stad Torhout kon immers 150.000 euro besparen door een herziening van haar verzekeringsportefeuille.

Hoe ziet u de opvolging van de wetgeving op de overheidsopdrachten in het onderwijs? Welke problemen ondervinden scholen-vzw's en hoe ziet u kansen ter ondersteuning? Hoe evalueert u het feit dat koepelorganisaties als centrale aankoopcentrale optreden in het licht van een openbare aanbesteding? Welke controle is er om de wetgeving overheidsopdrachten op te volgen en om misbruiken te vermijden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Sinds 1 juli 2013 zijn alle schoolbesturen, ook de inter-naatsbesturen en de centrubesturen, van het vrij gesubsidieerd onderwijs volledig onderworpen aan de wetgeving overheidsopdrachten. Deze verplichting vloeit voort uit het feit dat een onderwijsinstelling als een overheidsinstelling moet worden gekwalificeerd. Deze besturen moeten vaak nog door een leerproces. Uit bevragingen met betrekking tot planlastreductie – ik verwijs opnieuw naar de operatie Tarra – blijkt dat scholen vooral problemen hebben met de toepassing van deze wetgeving overheidsopdrachten en met misverstanden hierover.

Voor elke beoordeling van het aanbod in het kader van de overheidsopdrachten is uiteraard een minimale technische kennis nodig van het product of de dienst en van de markt om de verhouding prijs-kwaliteit te kunnen beoordelen. Zo vergt bijvoorbeeld een besparing op verzekeringen in de eerste plaats een kritische analyse van de portefeuille 'verzekeringen' om eventuele overlappingen te vermijden. Het regelmatig terug in mededinging stellen van afgesloten contracten over de levering van diensten en producten kan ook een besparing opleveren.

Het grootste probleem waarmee, volgens mijn diensten, de scholen in alle onderwijsnetten in verband met de wetgeving op de overheidsopdrachten te kampen hebben, is een gebrek aan kennis over de regelgeving overheidsopdrachten of een gebrek aan kennis over het product of de dienst die men wenst aan te schaffen. Bij de Vlaamse overheid is de expertise gebundeld in het Facilitair Bedrijf. Deze instantie verstrekt veel informatie, stelt instrumenten zoals een draaiboek en modeldocumenten ter beschikking, en organiseert vorming over de wetgeving overheidsopdrachten. Het beleidsdomein Onderwijs en Vorming zal bekijken op welke wijze er samen met het Facilitair Bedrijf een betere ondersteuning aan scholen geboden kan worden.

Het is ook van belang om het instrument overheidsopdrachten effectief en efficiënt in te zetten. Eind vorige legislatuur, in februari 2014, besliste de Vlaamse Regering een virtuele opdrachtcentrale op te richten. De combinatie van de figuur van de opdrachtcentrale en van de figuur van de raamovereenkomsten biedt de mogelijkheid om in één keer raamovereenkomsten af te sluiten voor een groep onderwijsinstellingen.

Verder hechtte het voorzitterscollege van de Vlaamse overheid op 19 november 2015 zijn goedkeuring aan een Vlaams plan Overheidsopdrachten voor een strategisch en gecoördineerd beleid inzake overheidsopdrachten voor Vlaanderen. Dit plan richt zich in eerste instantie op de Vlaamse overheid maar wil ook de samenwerking met andere actoren versterken, bijvoorbeeld met koepelorganisaties zoals de Verenigde Verenigingen of de onderwijskoepels. Het plan geeft aan dat verenigingen die werken met overheidsgeld, zoals vzw's en onderwijsinstellingen, vaak minder vertrouwd zijn met de wetgeving op de overheidsopdrachten. Het plan stelt dat er nood is aan meer kennisdeling, door middel van onder meer studiedagen en leidraden, om deze verenigingen beter te helpen.

Ook binnen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming werkt men soms met raamovereenkomsten. Ik geef het voorbeeld van de raamovereenkomst met Telenet. Telenet Schoolnet biedt connectiviteit aan scholen tegen gunsttarief aan. De huidige raamovereenkomst loopt af in de zomer van 2016. Daarom wordt er nu reeds via een open procedure een oproep voor een nieuwe raamovereenkomst voor breedbandinternet tegen gunsttarief voor scholen voorbereid.

De ondersteuning door de koepelorganisaties, bijvoorbeeld het Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KOV), is vooral in het vrij gesubsidieerd onderwijs van belang. Ook andere organisaties ontwikkelen initiatieven ter ondersteuning van scholen. In de andere onderwijsnetten, het ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO) en het Gemeenschapsonderwijs (GO!) wordt ook ondersteuning gegeven vanuit de eigen

centrale diensten. De koepelorganisaties en de centrale diensten kunnen hier een belangrijke facilitaire rol vervullen.

Het voorzitterscollege van de Vlaamse overheid stelt daarom voor om het samenwerkingsforum Overheidsopdrachten van de overheid uit te breiden met enkele vertegenwoordigers van de betrokken verenigingen, zodat zij ook hun leden beter kunnen brieven en sensibiliseren.

Naast de eigen interne controlemechanismen van het schoolbestuur zelf of binnen de koepelorganisatie kunnen allerlei belanghebbenden binnen of buiten de school verantwoording vragen en een gerechtelijke procedure starten. De verificatiediensten van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) kunnen ter plaatse controle uitoefenen op het gebruik van de werkmiddelen, uiteraard zonder dat die controle betrekking mag hebben op de opportuniteit. Om in aanmerking te komen voor subsidies voor werken aan schoolgebouwen moet de opdracht worden toegewezen conform de wetgeving op de overheidsopdrachten. Het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) kijkt nauwgezet toe op de zorgvuldige dossierbehandeling en bepaalde controlemechanismen. Er zijn ook controles ter plaatse om ervoor te zorgen dat schoolbouwsubsidieprocedures correct verlopen en juist uitgevoerd worden.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, u zegt dat het Facilitair Bedrijf onze onderwijsinstellingen kan ondersteunen om overheidsopdrachten te doen. Dat is een zeer goede zaak. Wat betreft de toepassing daarvan moeten we nog eens van nabij bekijken of de vrije aanbesteding van de overheidsopdrachten werkelijk overal op die manier gebeurt: niet zozeer vanuit een controlerende houding – dat uiteraard ook, ik denk dat we daar het goede voorbeeld moeten geven – maar we moeten de scholen ook de kans bieden om hun werkmiddelen maximaal in te zetten. Dat betekent dat als je ergens kunt besparen, je het ook moet doen. Ik heb er op zich geen probleem mee dat koepelorganisaties ondersteuning bieden. Maar dat er een vorm van druk zou zijn om aan te sluiten bij al dan niet zelf uitgegeven verzekeringen, staat toch een beetje haaks op een overheidsopdracht. Daar is nog werk aan de winkel.

Dat breedbandinternet is een goede zaak. De overheid probeert daar het maximale uit de brand te slepen. Wij hebben in het verleden ook dergelijke groepsaankopen gedaan in het kader van de 'PC Kadde'-projecten. Dat is al een tijdje geleden. Daar werd grondig op ingetekend.

Misschien moet eens worden bekeken of er in het kader van multifunctionele gebouwen geen opties zijn voor collectieve polissen, die vanuit de overheid verder worden onderzocht.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): De maximale inzet van de werkmiddelen is een bezorgdheid van ons allen, maar ik denk dat we schoolbesturen wat dit betreft een kans moeten geven. De nieuwe, complexe wetgeving is pas van toepassing sinds 1 juli 2013. Het is normaal dat er een leerproces is. Ik vind wel dat de koepels en het GO! zich maximaal inzetten om hun scholen te ondersteunen. Bij mijn weten zijn ook alle schoolbesturen te goeder trouw. Ik heb geen kennis van bewuste misbruiken. Ik vind wel dat men, als het gaat over het controleren van onderwijsexterne wetgeving door onderwijsdiensten, erover moet waken dat er geen extra planlast wordt opgelegd. Het is ons aller bezorgdheid om extra planlast te vermijden. Ik heb met mijn inleidende zinnen het geheel echter in een ruimere context willen schetsen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Ik sluit me aan bij de twee collega's. Minister, op dat vlak is uw antwoord ook een vooruitgang ten opzichte van vroeger. De Vlaamse administratie wil inderdaad veel meer gaan werken aan het openstellen van dat soort contracten. De filosofie moet de volgende zijn. Als al onze scholen die worden erkend, gesubsidieerd en gefinancierd door de overheid, een aantal nadelen daarvan ondervinden, in de vorm van meer controle en meer administratieve lasten, dan moeten ze daar ook alle voordelen van kunnen krijgen. Voor mij in ieder geval kan er geen verschil zijn tussen een gemeentebestuur laten genieten van inspanningen van de Vlaamse administratie, en een lokale inrichtende macht, van welk net of type dan ook. Dat is net hetzelfde als met de daling van de btw-kosten voor schoolinfrastructuur: elke euro die men daarmee bespaart, is een euro die de lokale inrichtende machten meer kunnen investeren in onderwijs, en misschien zelfs een euro die ze niet moeten vragen aan ouders of waarvoor ze geen schoolfeesten of zo moeten doen. De kern van het onderwijs is immers nog altijd het verstrekken van onderwijs.

Minister, ik hoop dat u ter zake de pleitbezorger blijft bij andere besturen, agent-schappen en departementen, opdat het onderwijs maximaal gebruik zou kunnen maken van die diensten, van die raamcontracten, van het openstellen van bepaalde gunningen en tenders.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, wat u zegt, klopt: als die regelgeving louter tot extra planlast leidt, die scholen hindert, dan is dat niet de bedoeling. Ik heb gisteren of eergisteren nog in het parlement gezegd dat, als het over controleren gaat, men alles wat men niet voor zichzelf doet, eigenlijk niet zou moeten bijhouden. Dat is hier ook zo. Ik ben ervan overtuigd dat dat onderworpen zijn aan de wetgeving met betrekking tot de overheidsopdrachten natuurlijk ook zeer grote voordelen heeft. De heer Daniëls heeft verwezen naar de besparing die er is geweest in Torhout. Op heel veel vlakken kan het op gezette tijdstippen raadplegen van de markt een meerwaarde opleveren. Dat betekent dan echter wel dat we inderdaad onze deuren wijd open moeten gooien en dat we ervoor moeten zorgen dat scholen voldoende ondersteuning kunnen krijgen, dat ze ook zelf de meerwaarde zien van wat ze moeten realiseren.

Mijnheer De Meyer, ik heb dus ook geen enkele intentie om nu speciaal mijn ambtenaren op pad te sturen. Dat leek me ook enigszins de teneur van uw vraag: in plaats van in te zetten op het extra controleren van iedereen, zet in op het extra ondersteunen van iedereen, zodat ze ook het belang ervan inzien. Ik ben het daar volkomen mee eens. Laten we vooral dat doen. Dat neemt natuurlijk niet weg dat scholen verplicht zijn om de regelgeving te volgen. Ze moeten zich er echter van bewust worden dat ze met een goede productkennis en een marktbevraging echt wel winst kunnen boeken. Zeker in budgettair moeilijke tijden is elke euro die je bespaart door goed te bekijken waar je iets onderneemt of met wie je in zee gaat, een gewonnen euro. Daar zou de paperasserij die daarbij komt kijken, eigenlijk niet tegen mogen opwegen. Dat vraagt natuurlijk ook een nieuwe cultuur. Ik zie wel dat sommige scholen daar nu al zeer professioneel mee omgaan. Ook gaan scholen intenser samenwerken, zeker om alle administratie te doen. Daar zijn dus wel wat zaken positief aan het bewegen.

Mijnheer De Ro, u vraagt me een pleitbezorger te zijn. Ik zou dat heel graag zijn. Er zijn hier al genoeg discussies geweest over de middelen voor scholenbouw. Ook de heer De Meyer trekt daarover heel regelmatig aan de bel. We moeten bekijken hoe we de bestaande middelen die we hebben, zo efficiënt mogelijk kunnen

inzetten. Dan kan het efficiënt aanwenden van die nieuwe regels ook helpen om scholen meer te laten doen met de middelen die ze hebben.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u. Ik dring er nog eens op aan dat u vooral zou informeren. Er wordt gezegd dat de tijd kort was, maar 1 juli 2013 ligt natuurlijk wel al een dikke twee jaar achter ons. We moeten er toch voor zorgen dat we niet te lang blijven leren. We zouden beter de scholen zelf aangeven dat ze in overtreding zijn met overheidsopdrachten, eerder dan private spelers te laten vaststellen dat er overtredingen zijn gebeurd op de wet op de overheidsopdrachten. Met als gevolg vorderingen die veel tijd en geld vragen.

Ik zie het controleren eerder als adviseren omdat sommige scholen te weinig de voordelen inzien van wat mogelijk is. We moeten hen de voordelen ervan laten inzien en hen maximaal laten aansluiten bij globale contracten. Voor telefonie worden er bijvoorbeeld ook contracten gesloten en we organiseren groepsaankopen voor groene stroom. Misschien is het handig voor de scholen om daarop te kunnen intekenen.

Ik heb nog een bijkomende vraag. In het kader van arbeidsongevallen komt Medex tussen. Op federaal niveau is men aan het onderzoeken om de arbeidsongevallen extern te verzekeren. Dat zou leiden tot een reductie van 3 à 4 miljoen euro bij de federale politie. Het is misschien interessant de oefening te doen voor onderwijs, uiteraard met dezelfde waarborgen die er nu zijn.

Minister Hilde Crevits: Ik zou dit moeten bekijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.